

Lausuntopyyntö NV-06931-14 Reväsvaaran tuulivoima-alueen osayleiskaavaehdotuksesta Ruotsille. Naturvårdsverket (2016-02-19)

LAUSUNTO REVÄSVAARAN TUULIVOIMA-ALUEEN OSAYLEISKAAVASTA, YLITORNIO

Ylitornion kunnanhallitus on asettanut nähtäville ehdotuksen Reväsvaaran tuulivoima-alueen osayleiskaavasta. Alueelle on tarkoitus perustaa tuulivoima-alue, joka koostuisi 10-15 tuulivoimalasta. Voimaloiden maksimikorkeus olisi 225 m. Osayleiskaavan suunnittelualue sijaitsee 4-5 kilometriä Ylitornion kuntakeskuksesta kaakkoon. Ruotsin rajalle on noin kolmen kilometrin etäisyys kaava-alueesta. Osayleiskaavaa voidaan käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan perusteena.

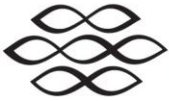
Suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen mukaan sopimuksen soveltamisalueella erityistä huomiota tulee kiinnittää mm. luonnonsuojeluun, kulttuuriympäristön suojeluun ja ympäristönsuojeluun (sop. 2§, 2 mom d). Rajajokikomissio kiinnittää lausunnossaan huomiota mm. tiettyihin osayleiskaavan rajanylittäviin näkökohtiin.

Osayleiskaavaehdotuksessa Reväsvaaran tuulivoima-alueen vaikutusten todetaan olevan merkittävämpiä Ruotsin puolella. Niitä havainnollistetaan kuvassa 20 (s. 50 suomenkielinen kaavaselostus). Alue Reväsvaaran hankealuetta vastapäätä Ruotsin puolella on ulkoilun, kulttuuriympäristön ja luonnonsuojelun riksintresse-alue. Ruotsin puoleinen kyläasutus on suuntautunut Tornionjokea ja Suomea kohti. Norrbottenin lääninhallitus on lausunnossaan hankkeen aiemmassa vaiheessa (2015-05-22) lausunut, että hankkeesta saattaa aiheutua riski riksintresse-arvon huomattavalle vahingoittumiselle.

Reväsvaaran hankkeen seudulliset vaikutukset tulee arvioida osayleiskaavassa. Reväsvaaran aluetta koskevissa maakuntakaavan suunnittelumääräyksissä luonnonympäristö, maisema ja kulttuuriympäristö tulee huomioida.

Osayleiskaava-aineistossa viitataan uuteen Tuulivoima ja maisema -teemaraporttiin (Ympäristöministeriö 2016), jossa todetaan tuulivoimarakentamisen merkittävimpien vaikutusten ulottuvan 0-6 kilometrin etäisyydelle voimaloista. Lyhyimmillään etäisyys voimala-alueesta jokialueelle on 1,5 kilometriä ja lähimmän yksittäisen tuulivoimalan etäisyys Ruotsin puolelle on 4,5 kilometriä. Osayleiskaavaehdotuksessa todetaan, että raportissa esitettyä periaatetta ei tule soveltaa Reväsvaaran hankkeen visuaalisiin vaikutuksiin. Visuaalisten vaikutusten arvioinnin johtopäätöksiin liittyy epävarmuutta (s. 47 Kaavaselostus).

Havainnekuvista puuttuu Övertorneån Luppioberget´n vaaranlaen näkymät kohti hankealuetta. Luppioberget on alueellisesti hyvin tunnettu panoraama-näköalapaikka, jonka matkailutoiminta on kasvussa. Luppioberget´n huipulle vievältä tieltä otettu kuva ei anna todellista kuvaa huipun tai näköalaravintolan esteettömistä näkymistä itään ja kaakkoon Suomen puolelle. Tuulivoimaloiden korkeimmat kohdat sijoittuvat noin 475 metrin korkeuteen merenpinnan tasosta ja noin 400 metrin korkeuteen Tornionjoen tasoon nähden. Tuulivoimalat muodostavat uuden, suurimittakaavaisen ja merkittävän teollisen elementin maisemaan.

Seudullisten vaikutusten tarkasteluun liittyen todetaan, että 20 kilometriä Reväsvaaralta etelään sijaitsee Kitkiäisvaaran tuulivoima-alue. Lisäksi suomenpuoleiseen Pellon suunnitellaan Palovaara-Ahkiovaara tuulivoima-alueita, mitä ei ole mainittu osayleiskaavaehdotuksessa. Alue sijaitsee 25 kilometriä Reväsvaaralta pohjoiseen Pellon ja Ylitornion rajalla. Kaava-aineistossa (Kaavaselostus s. 18) todetaan teoreettisen näkyvyysalueen olevan enimmillään 30-35 kilometriä tuulivoimaloista. Ruotsinkielisessä yhteenvedossa viitataan noin 13-14 kilometrin matkaan jokilaaksossa, johon merkittävimmät vaikutukset Ruotsin puolella kohdistuvat (Sammfattning s. 3). Suomalaisessa Kaavaselostus-asiakirjassa kuva 12 (s. 22) osoittaa jotakuinkin vastaavan matkan. Kaikki tiedossa olevat tuulivoimahankkeet vaikutuksineen tulee huomioida yhdessä tarkasteltaessa Reväsvaaran hankkeen seudullisia ja yhteisvaikutuksia suhteessa valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (n. 50 km) ja riksintresse-alueen (n. 100 km) kokonaisuuteen.

Porotalousvaikutusten seuranta hankkeessa on kannatettava toimi. Tuulivoima-alue sijaitsee subarktisen poronhoitoon perustuvan ruoantuotannon eteläisimmillä rajalla.

Osayleiskaavaehdotuksessa ei ole ohjeita tiestön, siltarumpujen ja rakennelmien rakentamisesta johtuvan maaperän eroosion tai pienvesien samentumisen ehkäisemisestä. Rakentaminen voi vaikuttaa haitallisesti veden laatuun. Väärin asennetut siltarummut muodostavat vaellusesteen.

Timo Jokelainen
puheenjohtaja

Lisa Lundstedt
varapuheenjohtajan sijaisena

Virve Sallialmi
sihteeri

TIEDOKSI Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Norrbotnenin lääninhallitus
Övertorneån kunta